

Bizonyíthatatlan feltételezések

Ki hitetlenkedve, ki reménykedve, de szinte egész közvéleményünk *kétkedéssel* fogadta a hírt: *Morvai Ferenc* expedíciója a Bajkál-tó melletti Barguzinban megtalálta *Petőfi Sándor* földi maradványait. Bizonyosságot remélve hívtuk telefonon *Váradi-Sternberg János* professzort, az Ungváron működő Hungarológiai Intézet főmunkatársát, a magyar-orosz történelmi kapcsolatok kiemelkedő tudósát, hogy megtudjuk véleményét az ügyről.

Váradi-Sternberg professzor elmondta: kitart korábbi — számos lapban és folyóiratban ismertetett — álláspontja mellett, a *Petőfi* csontjainak megtalálásáról közölt állításokat *bizonyíthatatlannak találja*, azokat a feltételezéseket pedig, amelyek szerint *Petőfi* megnősült Szibériában, és erről levélben értesítette volna *Szendrei Júliát*, a költő emlékének meggyalázásaként, közönséges rágalmazásként könyveli. *Föl a szent háborúra* című, egyik utolsó versében *Petőfi* ékes szóval buzdított az orosz intervenciók elleni küzdelemre, és lelki alkatát ismerve, egyébként is elképzelhetetlen, hogy oly gyorsan megtört volna.

A *Petőfinek* tulajdonított orosz nyelvű versekről is kérdeztük a professzort. Elmondotta: szerinte elemzéssel könnyűszerrel bizonyítható, hogy azok *csak orosz* anyanyelvű poéta alkotásai lehetnek. Egyetért-e azzal a feltételezéssel, hogy a gyönyörű — szóhasználatukban és szerkesztési módjukban kétségtelenül *Petőfire* emlékeztető — költemé-

nyek szerzője *Mihail Larionovics Mihajlov* — kérdeztük ezután —, *Petőfi* első orosz fordítója, maga is kiváló költő, aki szibériai száműzetésben végezte életét, mert 1849-ben kiáltványt tett közzé a magyar szabadságharc támogatására? Erről az irodalomtörténészeknek kell kimondaniuk a döntő szót — jegyezte meg *Váradi-Sternberg János*.

Lehetőségünk volt a telefonbeszélgetés során megismerni annak az írásnak a szövegét is, amelyet a *Kárpáti Igaz Szó* tegnapi kulturális mellékletében tett közzé *Váradi* professzor. A cikkben — *Szabó Lászlónak*, az ungvári egyetem kiváló antropológusának és más szakértőeknek a véleménye alapján is — ugyancsak cáfolni igyekszik a *Petőfi* szibériai száműzetésére vonatkozó feltételezéseket. Megtudtuk azt is a kiváló tudóstól: azok a szovjet szakemberek, akik az elhurcoltatás és a száműzetés ténye mellett törték lándzsát, csak nagyon *egyoldalúan* ítélezhettek. Magyarul ugyanis többnyire nem tudnak, *Petőfinek* több, a cári agresszió elleni harcra hívó versét pedig sohasem fordították le oroszra, miként más, fontos forrásmunkákat sem.

Váradi-Sternberg János professzor a közeli napokban Budapestre érkezik, részletes interjút ad lapunknak, és rendelkezésre bocsátja sok éven át tartó kutatásainak legfontosabb eredményeit is, így számos eredeti dokumentumot is. Ígéri: izgalmas tényekkel, sőt meglepetésekkel is szolgál majd.

(lengyel)